
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מגדר, משפחה ומדינה בסין העממית - 46876

תאריך עדכון אחרון 03-02-2023

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: לימודי אסיה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: אנגלית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר אורנה נפתלי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: orna.naftali@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: ימי ד', 12:15-13:15

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

לאחר עלייתה של המפלגה הקומוניסטית הסינית (מק"ס) לשלטון ב-1949 היא ביקשה לחולל מהפכה לא רק במבנה הפוליטי והכלכלי אלא גם ביחסים המגדריים והמשפחתיים בסין. כשלושה עשורים לאחר מכן, המק"ס ביצעה תפנית אידיאולוגית והחלה ליישם רפורמות כלכלת-שוק ומדיניות "דלת פתוחה". צעדים אלה לוו באימוץ מדיניות חדשה גם בתחום המגדר והמשפחה. כיצד ניסתה מדינת-המפלגה לעצב-מחדש את היחסים המגדריים והמשפחתיים בסין מאז המהפכה של 1949, ואלו שינויים עברה מדיניות המשפחה של המק"ס מאז שנות ה-80? האם וכיצד השפיעה מדיניות המשפחה של המק"ס על עמדות והתנהגויות של אינדיבידואלים ומשפחות בפועל? הסמינר יבחן את התשובות לשאלות אלה דרך דיון בנושאים של זוגיות, נישואין וגירושין; ילודה והורות; יחסים בין-דוריים וטיפול בקשישים. לצד זאת, נבחן את החשיבות של הבנת דפוסי שינוי והמשכיות ביחסים המגדריים והמשפחתיים בתהליכי-העל הפוליטיים, הכלכליים והחברתיים שהתחוללו בסין מאז 1949 ועד ימינו. הדיון יתבסס על קריאה במקורות מתחומי היסטוריה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, לימודי תרבות, תקשורת ומגדר. בנוסף נצפה בקטעי סרטים תיעודיים נבחרים.

מטרות הקורס:

הקורס מבקש לבחון את ההשלכות של מדיניות הממשל על מוסד המשפחה והיחסים המגדריים בסין העממית (1949-), ובכלל זה היבטים של נישואין וגירושין; לידה וגידול ילדים; היחס לקשישים וחשיבותה של קבוצת השארות המורחבת (ליניאג') בחיי הפרט והקהילה. כיצד השפיעה המהפכה הסוציאליסטית של 1949 על מבנה המשפחה והיחסים המשפחתיים בעיר ובכפר? אלו שינויים התחוללו במשפחה הסינית החל משלהי שנות ה-70 של המאה ה-20 ועד ימינו בעקבות היישום של רפורמות כלכלת השוק, ההגירה הפנימית מהעיר אל הכפר, מדיניות הילודה ומדיניות "הדלת הפתוחה"? נושאים אלה יידונו תוך שימת-לב להשפעות של משתנים מגדריים, מעמדיים וגיאוגרפיים על עיצוב חיי המשפחה בסין.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- לתאר את המרכיבים העיקריים של האידיאולוגיה של הממשל הקומוניסטי בתחום המשפחה מאז 1949 ועד ימינו
- להסביר את הרקע לאידיאולוגיה זאת, תוך עמידה על חשיבות המורשת הסוציאליסטית והטרומ סוציאליסטית בעיצוב עמדות הממשל הסיני בתחום המשפחה
- לסקור את הצעדים העיקריים בהם נקט הממשל הסיני כדי ליישם את אידיאולוגיית המשפחה בתחומים כגון נישואין וגירושין, הולדה, גידול ילדים, וקבוצת השארות המורחבת (ליניאג') בתקופת מאז (1949-76) ובעידן הרפורמות (1978-)
- להעריך את מידת ההשפעה של השיח הממשלתי, צעדי החקיקה וצעדי הרפורמה השונים על חיי המשפחה הסינית בפועל מאז 1949 ועד ימינו
- לציין את ההשפעות של משתנים מגדריים ומעמדיים על מבנה המשפחה וחיי המשפחה בסין מאז 1949 ועד ימינו

דרישות נוכחות (%):

שיטת ההוראה בקורס: שיעור וסמינר

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

*נא לעיין ברשימת הנושאים המעודכנת ביותר באתר הקורס במערכת "מודל":

שיעור 1: מבוא: מטרות ומטלות הקורס

שיעור 2: מדינה ומשפחה בסין: רקע היסטורי וסוגיות עיקריות

שיעור 3: המהפכה הקומוניסטית ומוסד הנישואין בסין של עידן מאו (1949-76)

שיעור 4: ילודה בעידן מאו

שיעור 5: יחסים בינדוריים בעידן מאו

שיעור 6: מדיניות הילודה בסין של עידן הרפורמות: הזווית הממשלתית

שיעור 7: מדיניות הילודה בסין של עידן הרפורמות: הזווית המשפחתית בשטח

שיעור 8: נישואין וגירושין בעידן הרפורמות

שיעור 9: משפחה ונישואין בקרב להט"ב בסין

שיעור 10: משפחה ועבודה בעידן הרפורמות

שיעור 11: הורות וגידול ילדים בעידן הרפורמות

שיעור 12: כיבוד הורים ויחסים בינדוריים בעידן הרפורמות

שיעור 13: סיכום הקורס

חומר חובה לקריאה:

* נא לעיין ברשימה המעודכנת באתר הקורס במערכת מודל2

Yan, Yunxiang. 2003. *Private Life under Socialism: Love, Intimacy and Family Change in a Chinese Village, 1949-1999*. Stanford: Stanford University Press.
"Introduction: The Chinese Family and the Study of Private Life"

Glosser, Susan L. 2003. *Chinese Visions of Family and State, 1915-1953*. Berkeley: University of California Press. Ch. 4: "Love for Revolution: Xiao Jiating in the People's Republic"

Zhang, Weiguo. 2013. "Class categories and marriage Patterns in Rural China in the Mao Era". *Modern China*, Volume 39, Issue 4, pp. 438-471

White, Tyrene. 2006. *The Longest Campaign: Birth Planning in the People's Republic, 1949-2005*. Ithaca: Cornell University Press. Ch. 2: "Jihua Shengyu: The Origins of Birth Planning"

Hershatter, Gail. 2011. *The Gender of Memory: Rural Women and China's Collective Past*. Berkeley: University of California Press. Ch. 6: "Midwife"

Hershatter, Gail. 2011. *The Gender of Memory: Rural Women and China's Collective Past*. Berkeley: University of California Press. Ch. 7: "Mother"

Roberts, Rosemary. 2014. "The Confucian Moral Foundations of Socialist Model Man: Lei Feng and the Twenty Four Exemplars of Filial Behaviour". *New Zealand Journal of Asian Studies*, Volume 16, Issue 1, pp. 23-38

- Greenhlagh, Susan. 2003. "Science, Modernity, and the Making of China's One Child Policy". *Population and Development Review*, Volume 29, Issue 2, pp. 163-196

- Alpermann, Björn and Shaohua Zhan. 2018. "Population Planning after the One Child Policy: Shifting Modes of Political Steering in China". *Journal of Contemporary China*, Published Onlinefirst: 5 Nov 2018, pp. 1-19

Johnson, Key Ann. 2016. *China's Hidden Children: Abandonment, Adoption, and the Human Costs of the One-Child Policy*. Chicago: The University of Chicago Press. Ch. 4: "From 'Unwanted Abandoned Girls' to 'Stolen Children': The Circulation of Out-of- Plan Children in the 2000s"

Santos, Gonçalo. 2016. "On Intimate Choices and Troubles in Rural South China". *Modern Asian Studies*, Volume 50, Issue 4, pp. 1298-1326

Davis, Deborah S. 2014. "Privatization of Marriage in Post-Socialist China." *Modern China*, Volume 40, pp. 551-577

He, Xin. 2017. "'No Malicious Incidents': The Concern for Stability in China's Divorce Law Practice". *Social & Legal Studies*, Volume 26, Issue 4, pp. 467-489

Engebretsen, Elisabeth Lund. 2009. "Intimate practices, conjugal ideals: Affective ties and relationship strategies among lala (lesbian) women in contemporary

---

Beijing". *Sexuality Research & Social Policy*, Volume 6, Issue 3, pp. 3-14

Zheng, Tiantian. 2015.

Tongzhi Living: Men Attracted to Men in Postsocialist China. University of Minnesota Press. Ch. 6: "Embracing the heterosexual norm: The double lives of tongzhi," pp. 142-62

Zuo, Jinping. 2014.

"Understanding Urban Women's Domestic-Role Orientation in Post-Mao China". *Critical Sociology*, Volume 40, Issue 1, pp. 111-133

Brown, Melissa J. 2017. "Dutiful Help: Masking Rural Women's Economic Contributions". In Gonçalo D., Santos and Stevan Harrell (eds.). *Transforming Patriarchy: Chinese Families in the Twenty-First Century*, pp. 27-36. Seattle: University of Washington Press

Kuan, Teresa. 2015. *Love's uncertainty: the politics and ethics of child rearing in contemporary China*. Stanford: Stanford University Press. Ch. 1: "The Politics of Childhood"

Hanser, Amy, and Jialin Li. 2017. "The Hard Work of Feeding the Baby: Breastfeeding and Intensive Mothering in Contemporary Urban China". *The Journal of Chinese Sociology*, Volume 4, Issue 18, pp. 1-20

Shi, Lihong. 2009. "Little Quilted Vests to Warm Parents' Hearts": Redefining the Gendered Practice of Filial Piety in Rural Northeastern China". *The China Quarterly*, Volume 198, pp. 348-363

Eklund, Lisa. 2018. "Filial Daughter? Filial Son? How China's Young Urban Elite Negotiate Intergenerational Obligations". *NORA - Nordic Journal of Feminist and Gender Research*, Volume 26, Issue 4, pp. 295-312

חומר לקריאה נוספת:

אין

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %

הרצאה 25 %

השתתפות 10 %

הגשת עבודה 50 %

הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 15 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:
דרישות הקורס כוללות:

הגשת תגובות בכתב לחומרי קריאה נבחרים לאורך הסמסטר (15% מהציון). במסגרת התגובה ניתן לציון: מה מעניין במאמר, מה העלה אצלכם. ספק או שאלה במהלך הקריאה, ו/או לקשר את תוכן המאמר לידע ולניסיון האישי שלכם. בנוסף, יש לכלול בתגובה 1-2 שאלות לדיון בכיתה פרזנטציה אחת בכיתה (25% מהציון)
נוכחות והשתתפות פעילה בדיונים בכיתה לאורך כל הסמסטר (10% מהציון: 5% על נוכחות, 5% על השתתפות)
הגשת עבודה מסכמת בכתב (2,000 מילה) או: עבודת סמינר על נושא לבחירה (20-25 עמ', רווח כפול, ללא ביבליוגרפיה) (50% מהציון)
* יצוין שביצוע מטלת הפרזנטציה והגשת תגובות למאמרים מהווים תנאי למעבר הקורס, בכפוף לציון שיוענק בכל אחת מן המטלות.

* הקורס יועבר באנגלית אלא אם כל המשתתפים. דוברי. עברית.
** במידה והקורס יתקיים באנגלית, כל המטלות בכתב, כולל העבודה המסכמת, יוגשו בשפה האנגלית.

** את עבודת הסמינר המורחבת ניתן להגיש בעברית או באנגלית לבחירת התלמיד. ה.